

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközt Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Felolvas szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Tisztelgés Szemző Istvánnál.

A zombori nemzeti párt f. hó 11-én esti 8 órakor tengerinyi fáklyafény kísérésében tisztelgett pártelnöke, Szemző István ablakai alatt, — hogy viszonzza azt a látogatást, melyet a választási harc lezajlása után az elnök minden egyes ellenzéki választó polgárnál tett.

E finom említiassági tényben félreismerhetetlenül megnyilatkozik amaz eleven, harcoképes ellenzéki szellem, mely — a választások után immár féltével, — polgárainkat még mindig át és át hatja, melynek belső okait városunk irányadó tényezőinek tanulmányozni s megismerni nem ártana.

De megnyilatkozott, e tisztelgésben azonfelül Szemző István rendkívüli népszerűsége Zomborban.

Mi nem emlékszünk, — de véneink közül se fog emlékezni senki, hogy e város falai között valaha oly népszerű politikai lett volna, milyenné küzdött ki magát Szemző István, évtizedeken át folytatott következetes ténykedése által.

Manap ezen város polgársága egy férfi által vezérelt magát politikai téren, — s ez Szemző István.

Hatni a népre, gondolkodását nemes irányba terelni, egészséges akaratát közjóra fölhasználni, kulturális célok megvalósítása végett áldozatokra bírni egy férfi volna képes s ez Szemző István.

Természetes, hogy egy ellenzéki politikus tevékenységi köre ki van mérve.

A kormány s közgei minden téren akadályt gördíthetnek utjába s a közjó előmozdításának eszközeit ők tartják kezükben.

Az ellenzéki férfú, kezében a népakarattal legfőbb társadalmi téren mutathatna föl eredményeket, legfőbb egyleteket létesíthetne, vagy takarékpenztárat alapíthatna.

Magasb nivóra emelni a várost, fölőtöltetni azt a modern kor ujszabásu ruhába, a civilizáció következményeit megvalósítani: nincs módjába az ellenzéki férfúknak.

Egyébiránt minderről szólni most még korai. Szemző István a mulban egész Bács megye ellenzéki ügyét szolgálta s szolgálja most is s ez a feladat nagy munkát, fáradságtalan tevékenységet rótt reá.

Különösen a lefolyt képviselőválasztások alkalmából láttuk, hogy kezében összpontosultak a megyei ellenzék számai, nagy harcok s győzelmek csaták hadi tervet itt lettek nála megállapítva s keresztül vive.

A régebbi politikai küzdelmek majdnem összes idejét a megyei pártviszonyok alakítására foglalta le, s csak a legutóbbi években tette feladatává a zombori ellenzék szervezését oly alakban, a mint az jelenleg törhetetlen erővel áll rendelkezésére.

Most, — mivel a képviselőválasztási küzdelmek néhány évre elpihenek, városunk közügyeiben akarja érvényesíteni befolyását nem ugyan pártpolitikai célok elérésére, hanem a városi közigazgatás purifikációja érdekében s az önzetlen közjó előmozdításában.

A fáklyásmenet impozáns fölvonulása előrevetett fénye a közelebbi városi képviselőválasztásnak. — És ha ez a küzdelem győztesen fog lefolyni, a mint semmi kétség abban, — hogy győzelmes lesz, akkor az ellenzék ott lesz a városi közgyűlés termében is s kifejezésre fogja akaratát juttatni a közigazgatási téren is.

Nem fog az ártani ennek a lassú, — méla s véneinküli közigazgatási gépezetnek, ha eleven friss ellenzéki véna fog ereiben csörgedezni. Az ellenzék mindenütt hasznos munkát végez, nagyobb buzgóságra fogja serkenteni a tisztviselőket, s gátat fog vetni az önkény és protekezőknak.

Mindez Szemző István nevével van szoros összekötetésben.

Ő tartja kezében a zászlót, a választópolgárok hűségese követik őt!

Mindez a lefolyt fáklyás-menet félreismerhetlen tanúsága, melyet konstatálni kellemes kötelesség ránk nézve.

A fáklyás-menet részletes lefolyásáról következőkben adunk számot:

Gyűlékezés a „Vadászkürt” előtt.

Hét óra tájban szokatlan élénkség mutatkozott a „Vadászkürt”-szálló előtt, hol különben nem igen van néposportolás.

Ma kivételkép sűrű néptömeg árasztotta el a térséget, mely perozról-peczre növekedett s az esthomályban beláthatatlan mérvet öltött.

Hogy mily népmassa jött össze itt, — alig lehetett elképzelni s a rendezőség s részben majdnem tájékozatlanul adta meg a jelt a fáklyák meggyújtására.

A tűzoltózenekar rendezítette a Rákóczy-indulót, mely a csoportosulás bevezetésül szolgált s a fáklyák lassanként ki-gyúltak, megvilágítva a polgárság zömét s mindinkább látható képét adván a tömeg mennyiségének.

Csak most volt alkalmunk meggyőződni arról, mily rendkívüli nagyszámban jelentek meg polgáraink e tisztelgés céljából s mindhosszabbra nyúló égő fáklyatengeter fényében láttuk igazán megvilágítva a pártelnök Szemző István nagy népszerűségét.

A menet.

Mintegy 8 óra tájban indult meg a menet az Erzsébet-körtön, a merre már hagyományos szokássá vált a fáklyás-menetet vezérelni.

Elöl három fáklyás, — azután tömör phallanxban a lampionosok, ezek után a zászló s végül a beláthatatlan hosszúságú fáklyás-menet sorakozott.

A kitejékezés maga is időt s fáradságot igényelt. S már az Erzsébet-kört egyik végén állott a menet eleje, midőn a vége még a kiindulási pontnál állott.

A menet harsogó „éljen Szemző István” kiáltással indult meg a tűzoltó zenekar lelkesítő zenéje mellett.

De bár a trombitás-zenekar úgy szólván magának foglalta le a hall-szerkeket, mégis százaszorosan tulharsogták azt a lelkes éljenek, melyek ugszólván szünet nélkül megújultak, éltetve gr. Apponyit, a nemzeti pár-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Kétségsbeesés.

— (Nicolaus Martin.) —

A földnek poráig
Sujt le a búbanát;
Minden továntik!
Semmi föl nem támad!

Hű ragaszkodásnak
Még nyomat se látom.

A reményt, sajgó sziv,
Oh, azt üzedtova;
Csak a szenvedés az,
Mely nem csalt még soha!

Révész Ernő.

Sólyomszárnyon hágy el
Minden e világon;

Naplómból.

(Német után.)

Frankfurt, 1830. ápr. 29.

Te bolondos fehér könyv, nem is gondoltam volna, hogy valaha viszontlátszalak. Itt vagyok és elbeszélgetünk régi s újabb eseményekről s te türelmesen hallgatsz végig, igazat adva nekem, mint mindig.

Betegnek lenni, lekötve egy helyhez, lebilincselve epedni s mindent nyugodtan végig szenvedni, míg elfárad a zsarnok! Nem. Egy tisztességes ember szégyelné magát, ha négy hétnél tovább is betegkednék. S én — egy évnl tovább szenvedtem. Mily nagyon ragaszkodunk az élethez, ahhoz az élethez, mely minket oly kevéssé szeret, s mely mint bősüzt fenevad leledi el urat s tör ki a szabadba, ha nyitva látja a kalitot. S mit nyerünk mellette? Késő szenvedés nem frissíti fel lelkünket. Nincs vihar, mely a fiatal természet szromját eloltaná, — az ősi szél az, mely letarol minden zöldet a növényzetről; minden nyög, recseg, mint a haldokló melle s az emlékezés hervadt levelei szétszóródnak a viharban.

Egykor szebb időkben... rózsát neveltem; sulyosan megsebzém magam tövisen, — egy betegség megmenté lelke-

met. Mikor felépültem a természet is újra éledt. Elolvadt a hó, vele együtt fájdalom, haragom. Mindent megbocsátottam, mindent elfeledtem. Keblém tárva-nyitva állt, mint templom csarnoka; a tavasz életet öntött belém, mint én ő belé. S most! Felgyógyuláson s a tavasz újra találkozott-e, de minden másként van. Kisé vidámabb lettem csak, mert egy halaszthatatlan ügyet elvégeztem.

Zöld fák ezek? kék ég? alkonyi fény? Igen-igen, nagyon csinos festmény; ismertem az eredetit.

A tavasz ajándékai fényes világításban állnak előttem s én határozatlan vagyok, mint a gyermek: melyiket választam, melyiket élvezem előbb? Huzództam a választástól. Ott az erdő, itt a völgy, amott a hegyek, a malom, a vizesés! Most megtudom gondolni mindezt, most tudnék választani.

A tavasz, a fülemle, a hajnal pir, a lányka szelid tekintete, — mind semmi. Az ifjúság örökkévalóság. A világ tükör, ami belé néz, az sugárik vissza. Csak tenmagatokat ad vissza, a mit neki adtatok, egyetlen egy sugárral se többet, se kevesebbet. Igen, aki átláthatna rajta, — ki merészelné a fény kéve sugarait letörölni? A világ az élet után következik; de hol végződik az élet? A világ — semmi!

Ifjúság, — homályos fogalom. Mi öreg, tapasztalt emberek kimondjuk, de nem értjük. Egy mult heti álomra világosabban emlékszünk. S jó hogy így van, jó hogy öreg korunkban elledjük ifjúságunkat, mert ha nem így volna, rossz volna; van oly kétség, mely halálba üldöz.

Mily hosszú életkort szabott elénk születésünk? Milyenre neveljük magunkat és gyermekeinket? Gondolkoztatok erről? Aligha. Minden életkorra. Igen, így kellene lenni, de nincs úgy. A gyermek, az ifjunak, az ifjú a férfúnak, a férfi az öregnek áldoztatik fel. S az öreg, ha elég szabadnak érzi már magát, ha azt végre élvezni is akarja; jó a vallás s így szól: nem úgy öreg ifju, az iskolát még nem jártad ki, az élet csak a halál után következik, szabadságod bölcsője a koporsó. A vallás! Nem, nem akarunk hazudni; a templom mondja ezt, ez a kalandornő, száz meg száz név alatt vándorol a világon, s a könnyen

hívöknek azt hazudja, hogy két országa van, egyik ott fenn, azzal fizeti barátait, kik neki pénzt adnak s a másik ott lenn, azokat büntetni, kik bizalmatlanul nem hiteleztek.

Mi jogosít bennünket arra, hogy az ifuság fényes aranyát odaajándékozzuk a halavány, türelmes öregkornak, mely magas kamattal biztat, mert kinévet minden adóslevelet s nem fél, hogy csődöt kell mondania?

Csak a jövőnek élünk, örökké csak egyes hangok s sosem kezdődik a hangverseny. Egyik váltót a másikkal fizeti ki. A kamatok tulhaladják a tőkét és a bolondok, kikre nem mosolyog az élet készpénze, gazdagnak tartják magukat, ha reményeik léghajója jó magasra száll. De mi lesz mindebből. Édes Istenem, te oly jó vagy, szől s ne hallgass mint egy diploma, mond meg nekünk, mi lesz mindebből.

Nyomatásban olvashatjátok: az emberek fele meghal gyermekkorában; az ifjokort felénel kevesebben érik el, az öregkorig — az 50-ik évig, — hol a munkának, fáradságnak, nélkülözéseknek gyümölcsöt kezd elvézni egy harmadánál is kevesebben érnek el s ennek az egy harmadnak jóvoltaért két nagy harmadrész áldozatik fel! Az ifjake a világ, az öregek gazdálkodnak benne, használják és uralkodnak felette.

Szülők, iskola, nevelés, állam mind csak az élemedett korúkról szorgoskodnak, fiatalok az öregek szolgálatára van kárkértesztva!

Öreg, okos emberek beszélnek az ifuság szenvedélyességéről és saját pompás tapasztalataikról. De a szenvedélyesség, mely minden életkornak ki van mérve, az az ő belatása. Minden életkorban azt hisszük, hogy józanul belatók vagyunk s az elmúlt évek belatásáról, mint szenvedélyességéről beszélünk. A tapasztalat nyughatatlanná, boldogtalaná tesz, mely csak a kivételekkel ismert meg. A szabály megismeréséhez nem kell tapasztalat, azt megtanulhatjuk könyvekből is, megtanít rá szivünk. Csak a tapasztalatannak van igazsága, csak az boldog. Azért higgyetek az ifuságnak, amit az hisz, az örök, a ti tudástok mulandó.

S a természet törvényeiben se nem józanabb, se nem igazságosabb, mint az ember szabadságában. Nem felebarátain

tot, dr. Drakulitsot, Fernbach Józsefet, de legtöbbször Szemző Istvánt.

A menet a Falcione-féle háznál a fútozába kanyarodott, a hol a legszebb rendben tengeri nép kíséretében haladt egyenesen előre a bajai-utczába, melynek elején levő Szemző-ház fényesen megvilágított ablakai előtt ügyes kör-csoportot képezve, megállapodott.

az ablaknál megjelent Szemző István, dr. Drakulits és Fernbach József orsz. képviselők kíséretében, — a szomszédos ablakokban a Szemző-család nótáit láttuk.

Az üdvözlőszóknak.

A faklyás-menet félkört alakitva egy rögtönzött szöszéket teremtett, a melyre dörgő éjének közepet a faklyás-menet szónoka dr. Alföldy Árpád zombori ügyvéd s a párt egyik tántoríthatatlan tagja lépett, a ki szónoki hűvőtől áthatott nagyszabású beszédben tolmácsolta a polgárság érzelmeit az ünnepelt iránt.

Beszédét itt adjuk egész terjedelmében :

Mélyen tisztelt pártelnök úr!

Nagyságos urunk!

Az örömeink és boldogságunk azon érzelmeivel járunk Önhez, a melyek minden keblet eltöltenek akkor, a midőn a hála és ragaszkodásnak őszinte jeleivel kívánja illetni azt, a kit különben is valódi szeretettel ölel át mindenki.

A mióta Ön áll a bács megyei nemzeti párt élén és értelmi felsőbbiségét, erős megfigyelő tehetőségét, a dolgok legtitkosabb rejtekeit is bevilágító szellemi erejét a közjó szolgálatára bocsájította, viharokkal küzdő hajónkat soha nem tévedő biztonsággal kormányozza, azóta szétforgácsolt erőnk, mintegy varázshatalomnak engedve, egy pont körül csoportosulnak, harezöld és diadalokat arató pártunk mindinkább megszilárdul, városi közéletünkben elharapodott visszaéléseknek sárkányfejei egymás után hullanak alá, egész társas életünk új alapokon épül, a törvény és igazság új erőkhöz jut, csakis egy csillagot követünk mindannyian, egy czel lebeg valamennyiünk szeméi előtt és ez : a haza boldogsága.

Nagyságodnak a politikai élet terén való ezen áldásos működése visszanyúl azon időszakra is, a midőn még gyűlölség és üldözés volt osztályszemek mindazoknak, a kik véleményeiket még csak nyilvánítani is merték ; a mikor embertársaink erejét, bátorságát, észbeli tehetőségét csakis onzó czélokra aknázták ki. Akkor a hatalmasok minden szabadságnak árán félisteni polczokra áhitoztak és valamennyiünk boldogságának megsemmisítésével kapzsi vágyaikat elégitették ki.

Mai nap is folyton azt hangoztatják, hogy elég virágos a mi államéletünknek a kertje, árnyékosak annak berkei, csicsérgő madaraktól visszhangzanak annak erdei. Igen, de nem főkésségei mindezek a tetemőnek is? Magyarország megeréit már annyira, hogy benne a part iránti szeretet egyenlő legyen a haza és a szabadság iránti szeretettel. Hazai történetünk legutolsó

betöltetlen vágyai szomorítanak el, hanem az, hogy akkor teljesülnek, ha a vágyak, melyek őket csalogattak, már rég feledésbe merültek.

A gyermek játszani szeretne : iskolában kell maradnia latint tanulni. Az ifju ki mehetne a szabadba : s ott ül szobájában szeretete árnyékán s ábrándozik. Mig utazhatnak, nincs pénzünk, ha meggazdagodtunk, oregek, kényelemszeretők leszünk, bostont játszunk s casinónk jobban csalogat mint Napoly vagy Róma. S aztán jönnek unokahagynak barátai, kedveskednek a jó nagybácsnak, rá-rálépnek koszvénys lábaira, haborgatják ebédutáni alvasában. Haszontalan gyerekei! mért nem jöttetek vagy harmincz évvel előbb, mikor még a nagybácsi unokaöccs volt, ebéd után nem aludt s koszvény nem bántotta? Ne kaczagjatok, ne kaczagjatok! Vannak unokaöccsém, megbosszulnak engem.

Mint gyermeknek volt egy vágyam, de forró, mint soha egy se azota. Egy dohányvágónak szolgáló kis kardocsa volt ez, egy más funál láttam. Nem egy almatlan éjem volt e miatt. Most tuetzatszámra szerethetnek efféle kardot, de már nem kell. Ott feküdtetnek lábaim előtt nem emelném fel. De vannak másféle multságaim, örjngeni tudnék, ha arra gondolok, hogy később ezek a dolgok egészen közönyösök lehetnének előttem.

Robert, vagy egy férfi, a milyennek lennie kellene tanítótól egy pofont szerzett nekem, melyet még ma is érzek. Ezt a Robertet vettem példányképemül ; orvos akartam lenni, s gyógyítani feltétlenül, mint ő.

Clara du Plessis és Clairaut miatt elmulasztottam áthelyeztetésemet Döringbe és a Hardenbergi család szvenzései felett többet sirtam, mint később a magamén. Azóta nem volt, bánatom, ha még oly nagy is, megnevésztette volna kényeremet, mint akkor, mikor könnyeim áztatták az almát, melyet könyveket olvasva ettem s melyet az a pofon kiütötte keremből! S most! boldog volnék, ha valaki megütne, mert olvasok és szeretek. Ki háborgatna? de piszt — megígérem neked jó Lafontaine soha de soha sem foglak kritizálni!

Jenő.

lapjai is fényesen igazolják, hogy a nemzeti pártnak élet-halál-harzoai az alkotmány és szabadságnak védelmére szakszerű küzdelmek válnának.

A szebb jövő utáni ellenállhatatlan és általános vágy parancsának engedelmeskedünk tehát, a midőn ekként nyilvánosan és ünnepélyesen jövőnk köszönetet mondani önfeláldozó és csakis a közjó emelését czélzó munkálkodásáért. Őszinte szívből kérjük, képezze a jövőben is főerősségét a néha ugyan meggyengült, de soha meg nem törött pártunknak. Védje azt ezentul is minden támadás ellen, soha nem lankadó kitartással, elismert férfias bátorságával. Mi mindannyian meg vagyunk győződve, hogy csakis az Ön által megjelölt irányt követe nyerheti vissza Magyarország azon nemességét, meliősséget és szabadságot, a melylyel őt a Mindenható ellátta. Ezen az uton polgárok leszünk a szó legmagasztosabb értelmében és nem lesz más kötelességünk, mint embertársaink jogait tisztelhetben tartani. Vezéreljen bennünket ezen a bámulatos uton. Halmozza el Önt az Ég egész életén át legszebb ajándékaival.

Szünni nem akaró ovatók követték e lelkes beszédet, mely hiven kifejezte a párt odaadó ragaszkodását szeretett elnöke iránt.

Szerb szóknak.

Az éljenzés lecsillapultával Radulovits Coszta a párt egyik kiváló oszlopa lépett az emelvényre s szerb nyelven tolmácsolta a polgárok érzelmeit az ünnepelt iránt.

Sokszor hallottuk e kedvelt és népszerű szerb szóknak beszélni s számtalanszor gyönyörködöttünk annak óriási sikereiben, mert így érteni a nép nyelvét, mint Radulovits kevés ember tanulta meg, — most azonban a jeles szónok önmagát multa felül.

Még a ki tñ nem is értette a beszédet, annak is értenie kellett azokat a hatalmas eszméket, melyek szónoki hűvel kiejtve át meg ájtárták a tömeget és a faklya lángjaival vetelkedő tüzet gyújtottak a polgárság keblében.

Radulovits Coszta művészi beszédével remekelt s oly hatást keltett, a minőt eddig soha se ért el.

A beszédet későn kapván magyar fordítását, — jövő számunkban fogjuk közölni. A szivótk elhangzottak, meg újra föltámadtak csak hosszas „halljuk”-ozás után lehetett a föllekesített közönséget lecsillapítani.

Szemző István válasza.

Mély esend állott be, midőn Szemző István pártelnök az ablakból kihajolva megkezdé szóknaklatát.

Szemző Istvánt eddigelő szónoki tehetőségéről nem volt alkalmunk ismerhetni.

A tett embere lévén, — e részen nem is törekedett babérokot aratni.

De az évek sorát át folytatott parküzdelmek lassanként nagy routine-t köcsönöztek különben is eleven temperamentumának, s a ki ezuttal először „hallja” őt beszélni : kiváló szóknak ismeri el. — S valóban jehetetlen kifejezést nem adunk élénk meglepetésünknek, a melyet Szemző István válasza bennünk keltett, mert úgy az előadás külső formája, mint a beszéd tartalma egyaránt elragadó volt s mátol fogva a pártelnökben nem egyedül a fáradhatatlan agilis férfit, de egyszersmind az ügyes szónokot is tisztelni fogjuk, — s bizonyosak vagyunk abban, hogy ellenfeink is követni fognak bennünket e térre.

A csengő — s messze elható hangon elmondott beszédét egész terjedelmében itt adjuk :

Tisztelt polgártársaim!

Kedves barátaim!

Mindannyiunk előtt ismert dolog az, hogy én nem tartozom a hatalom képviselőihez, és így nem vélek csalódní, ha azt hiszem, hogy itteni megjelenésüknek egyedül indoka a személyem iránti bizalom és szeretet, melynek ilyen fényes alakbani megnyilatkozása előtt — bevallom őszintén — meglepetve állok annál is inkább, mert nem vártam, nem reméltem, hogy polgári kötelességemnek egyszerű teljesítése ily kiütetésben része süljön. Nem is illehet ez kizárólag engemet, hanem inkább azon politikai zászlót — a nemzeti párt zászlaját, a melyet, mint tisztelt szónokuk mondá, nekem van szerencsém e városban is képviselni.

Első szavam Önökhöz, tisztelt polgártársaim, nem lehet más, mint a háláérzet szava a kiütető megemlékezésért és tisztelt szónokunknak az Önök nevében tett azon kijelentésért, hogy az általam kibontott, dicsőségesen győzelemre vezetett zászlót mindaddig törhetlen hűséggel fogják követni, míg azzal a teljes győzelmet elérni — a haza javára — nem fogjuk. Nagy és nehéz ígérést tettek ezen kijelentéssel, mert önök is, én is, jól tudjuk, hogy minket, a kik elég bátorsággal bírtunk és birunk a hatalommal szembe szállani, nemcsak, hogy nem si-mogatnak gyengéd kezekkel, hanem ellenkezőleg sulyo-

san kell éreznünk a ránk nehezéző nyomást, és nagyon is érthetőleg adják tudtunkra, hogy Magyarországnban ma a kormánypárti és ellenzéki embereknek nem egyforma mértékkel mérnek.

Ezen nehézséggel szemben azonban ismerem én valamit, a mi a teti ígért beváltását minden körülmények között biztosítja. — Ez a valami nem más tisztelt barátaim, mint az Önök férfias becsülete és igaz őszinte érdektelen hazaszeretete, a melyet a hatalom mindent kipróbált ereje lekötni nem tudott és leigázni nem fog soha! Ebben van a mi erőnk, — ezzel fogjuk ellenfeleinket biztosan legyőzni!

Engedjek most meg, hogy ezen alkalmat felhasználva én is, it a nyilvánosság előtt, egy ígérést tegyek. Nem Önöknek tisztelt elvbarátaim, hiszen Önök úgy is tudják, hogy egész tevékenységem pártunké, hanem leveretésük feletti fájdalmas keseregéseikben gunyolódó elleufeleinknek.

Sokszor hallottuk, — még többször olvastuk, hogy ez a nagyon lenézett nemzeti párt, különösen talán én és annak vezetői, a nép hiszékenységet egy választási aktusra kizsákmányoljuk, annak elmuatásával pedig őket többé figyelembe sem véve, hagyjuk menni a maguk útján, — a közügyek terén pedig láthatatlanok vagyunk ; — ezen való egészen alaptalan, mert, hogy kötelességeinket teljesíthessük, arra alkalom és mód kell, — eddig pedig az nem volt, — a jövőben azonban lesz, és erre vonatkozik ígéretem.

Legyenek meggyőződve, hogy a vezetésem alatti párt, — annak képviselői, ott lesznek mindenütt, a hol közügyek intézéséről szó leend ; teljesíteni fogja kötelességét s lehetetlenné teszi az eddigi árkádiai állapotot, a melyben kénye-keve szerint cselekedett a hatalom. — Ez leend legközelebbi feladatunk, a melyet, hogy megfogunk sikeresen oldani, — bizton hiszem.

Most pedig búcsút vesszek Önöktől azon kérséssel, hogy igaz, becsületes törekvéseimben továbbra is támogatni és barátságukban megtartani sziveskedjenek.

Az Isten tartsa sokáig Önöket és sokáig éjjen dicső, pártalan vezérünk : gróf Apponyi Albert!

A szerb válasz.

Nagy tetszészaj követte ez ünnepélyes kijelentéseket, melyek után Szemző István újból szólni kezdett — még pedig általános meglepetésre szerb nyelven, melyet a mint mondá — mindössze rövid pár hét előtt kezdett tanulni.

Roppant nehézséget kelle legyőznie a pártelnöknek, hogy beszédét kifogástalan hangsúlyozással s főnkadással nélkül egy előtte ismeretlen nyelven elmondhassa.

De a hatás se maradt el!

Itt közöljük azt magyar fordításban :

Tisztelt polgártársak! kedves barátaim!

Csak néhány hete, hogy anyanyelvüket tanulom, — így eddig még csak annyit tudok, hogy pár szóban fejeztem csak ki Önöknek köszönetemet szives megemlékezésükért, melylyel engem most, ez alkalommal részesítenek.

Midőn tehát kiütető figyelmükért torró köszönetemet nyilvánítom és a jövőben is szives barátságukat kérném, viszont kívánom, hogy Önöket a Mindenható mint Zombor város elvhu és tántoríthatatlan ellenzéki választó polgárait sokáig éltesse.

Sokáig éjjenek! és sokáig éjjen dicső vezérünk gr. Apponyi!

Szerb polgártársaitak mélyen meghatotta e figyelem s ha lehet, — még nagyobb ragaszkodással fognak ezentul a pártelnök személye iránt viseltetni.

Finis.

A tisztelgés ezzel véget érven a faklyás-menet lassan föfejlődött, hogy más utozán vonulva végig, odatérjen vissza, a honnan kiindult.

Póldás rendben haladt a nagy tömeg előre, — a tüzöltözenekar hangjainál s a „Vadászkürt” előtti tereperve, — elottotta faklyáit s példás rendben oszlott szét, a nélkül, hogy a legkisebb rendezavarás is történhetett volna.

Általános az a fölfogás, hogy ily sikerült faklyás-menet kevés adatott még Zomborban, a mennyiben csupán választó polgárok vittek faklyákat s azok között az intelligencia is szép számban volt képviselve.

A faklyás-menet emléke sokáig fog élni az ellenzéki polgárok szívében s mi ismertetésünket nem fejezhetjük be méltóbban, mint polgáraink egy szív s szájjal hangoztatott amaz óhajával :

Isten éltesse a zombori nemzeti párt elnökét, Szemző Istvánt!

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület lóversenye.

— Tartott 1892. szeptember 11-én. —

A bácsmegyei Gazdasági Egyesület behozonyította, hogy lóversenyei rendezésére elegendő routine-nal elegendő ügyességel bír.

A második lóverseny sikere után többé semmi kétség nem fér ahhoz, hogy a lóverseny eszméje meggyökösben mind népserűbbé válik s egyre egyik határozó tényezője leendő a lótenyésztésnek.

A folyó hó 11-iki lóverseny minden tekintetben sikerültnek mondható.

A nevezések nagy száma biztosított nyújtott egyezségről a verseny magas mérve iránt, de az óriási néptömeg, mely a tribünöket s a lóversenypályát egyből tértelte, egy nagyvárosi lóverseny képét tárta elénk.

Az első ízben tett tapasztalatok felhasználása mellett a Gazdasági Egyesület titkára Romby Dezso úr oly praktikusán állította elő a tervenumot, hogy kényelmes nézőhelyet talált ott a közönség minden osztálya, még az ingyenes publikum is, mely önzénevel állta körül a korlátokat.

A júry a következő tagokból alakult meg: bírák voltak: dr. Bihra Frigyes, Szemző Gyula s dr. Vojnits István. Indítók voltak: Szemző Karoly és Lederer Pál. Időmérők: dr. Vujevich Zoltán és Zakó István; ellenőr Halm Ervin. Totalizátor vezető Husveth Károly és pénztáros Jakotits Mihály.

A totalizatori intézmény nálunk ugyánlész egészen népszerű lesz. Állandóan nagy tömegek álltak körül helyiséget s a tétek busásan jövedelmeket az egyesületnek.

Az első futam „mezei gazdag verseny” kisebb érdeklődés mellett folyt le. Indultak nyolczan. Elsőnek érkezett be Vujkovits György szabadkai lakos. Másodiknak Komáromy Pál ó-becsei lakos. Harmadiknak Mikovits György sz.-tamasi lakos.

Az „ulovar-verseny” igen nagy érdeklődés mellett vette kezdetét. A közönség legjobban favorizálta Roheim Zsiga „Hogy-volt” paripáját, mely után gr. Bissingen Ernő „Görá”-ja mellett reménykedtek leginkább.

Hatan neveztek, kik közül ifj. Dobó Imre kivételével mindannyian futattak.

Elején gr. Bissingen Ernő „Görá”-ja vezetett, majd Roheim „Hogy-volt”-ja vette át az elsőseget, mellette haladt Molnár Sándor „Bibor”-a s Kozina Győző „Nautilus”-a. A 2400 méteres pályahossz végén Mikovits Ágost „Pillé”-je nyert előnyt s azt meg is tartotta. Lovagolta Vojnits Béla. Elsőnek érkezett tehát s 500 frankot nyert Mikovits „Pillé”-je, második volt Molnár „Bibor”-a s nyert 100 frankot, a harmadik volt Roheim „Hogy-volt”-ja, lovagolta Laute Ernő.

A magánút versenye elmaradt.

A horgolyok díjátért 10 lovas versengett. Fernbach Péter „Vilám”-a lovagolta Fernbach János; gróf Bissingen Ernő főhadnagy „Michonette”-je (lovás Tóth Kálmán) Roheim Zsiga „Hogy-volt”-ja, lovas Laube Ernő. Vojnits Béla „Maris”-a ugyancsak Vojnits Béla „Páva”-ja, Gavanszky Szvetozár „Kanzler”-je, Zombory Géza „Gyönyörű”-je, Vojnits Dávid „Atilla”-ja, gr. Bissingen „Görá”-ja Kozina „Csalfi”-ja.

Elsőnek vezetett Gavanszky „Kanzler”-e, azonban egy fordulónál a paripa oldalra ugrott s lovását a földre dobta, aztán vad futásban érte el a másodiknak a célt. Elsőnek érkezett be Vojnits Béla „Maris”-a, másodiknak érkezett be: Vojnits Dávid „Atilla”-ja. Az első díjat egy szép sorleggel Vojnits Béla nyerte el.

A vigasz-versenyben egyedül Vojnits Béla vett részt „Páva”-nevű lovat lovagolva s a kitűzött időben beérkezve.

Nagy érdeklődés mellett és totalizátorok sok munkát adva folyt le az ötödik verseny kettős fogatokkal. A pályát 4-szer kellett megkerülni a mi 16 kilométert tett ki. Az első díj 300 frank, a második 100 frank, a harmadik 40 frank volt.

Harman indultak: elsőnek indult Schumacher György „Bátor” és „Ostréger” pej lovaival. Másodiknak Szemző István „Finnyás” és „Kényes” pejlovaival. Utána indult Mészáros Antal „Feeske” és „Bibor”-a. — Mindjárt az első pályakörnél elvesztette Schumacher az elsőseget s utolsóvá lett; de a sorrend nem változott azután a harmadik pályakör befutásáig. A negyedik pályakörnél Mészárosnak sikerült Szemző fogata elé kerülni s egy-két másodperccel előbb érni be elsőnek. Szemző István lovaival ugyancs muló lábbal „mauke”-t kaptak, a mi izadás következtében gátolta a futásban. Ezt a közönség is észrevette. Így tehát az első díjat Mészáros nyerte el, a másodiknak Szemző, a harmadikat pedig Schumacher. A totalizátor ugy a második, mint az utolsó futam-nál 100%-ot fizetett; az elsőnél 75%-ot.

A lóverseny esti 5 óra körül véget s a tengerenyi néző közönség hazra felé vonult, benépesítve azokat a kultúrasi utcákat, melyek rendszerint csendesek s néptelenek.

Reméljük, hogy a bácsmegyei Gazdasági Egyesület sikeres kezdeményezését folytatni fogja.

A kaszinó-egyleti dalárda zene-estélye

Motto: Mondja meg mindenki, amit igaznak tart, magát az igazat pedig bizzik istenne.

Már ebből is feltettük azt magunkban, hogy a műkedvelői dalár-egylet zene-estélyét előélet nélkül fogjuk végighallgatni, s csupán a saját fülünk s érzelminkre gyakorolt hatásnak hódolni, meg sem sikerült a teremben való végighaladás alkalmából fellángzó kritikai megjegyzéseket számbeli emlékeztetésekből.

Ilyenek vagyunk mi riporterek. Mint a megcsontosodott krinoidalista bírák, inkább hiszünk a bűnösségben, mint az ártatlanságban.

A zeneegylet ma legzubb program gyanánt Gaál Ferencnek „Imádságom” című hangulatteljes dalát adta elő. Ugy tetszik nekem, mintha e gyönyörű melodia minden hangja csupán fadságához illeszk. Nem is lehetett másként. E hangokban nem csupán az áhítat meghatározott érzelmeit hallom kifejezve, de hallom egyáltalán egy s ugyanazon egyniség érzelmeit is.

Azt az embert is áhítatra bírja, a ki tán egészen más ér-

zelmekkel jött a koncertra, mert mi tagadás, e túrlámenl közönségre ráillik Jean Paul mondása: „Az emberek két részre oszthatók, komolyakra s vigakra.”

Az egy nemely kompozíciója ismeretes életben. De azt hiszem, hogy az „Imádságom” kedvence alkotása. Hol a hiba, hogy az meg sem lette meg a kívánt hatást? A hang csengésében.

Az énekesben első láttára észrevehető a hang csengése. Innen indul ki a legközelebbi hatás a fülre, — miként a külső szép vagy túr hatása a szemre.

A legzubb panaszt halljuk az ének-művek helytelen vagy el-tévesztett előadásáról. Majd egy tempot vetek itt gyorsabban, s a darabot valaholban végig korbacsolva fülünk mellett, amott meg egy tempó lassan vonatottan haladt el, mintha soha se érne véget. Itt arról panaszokdott, hogy világságos és árny semminképp avagy bizonyosan lett megosztva, amott nekilözött a fimo-módú nánszörizés. Itt egy melléhang tolakodott a főhangok fölébe, amott egy kimért, komoly menet vidám ngrándozásba csoport át, vagy lassu vill-lépés, egy eszimbá bujt kandur eszozgására lón.

A kar ilyenén fogyatékos előadását a laikus is megérzi, míg a zeneérző s a zene-érző pokoli kínokat áll ki, ha saját művet látja így tönkre zézni.

Az art érvöl-évre mindig gyakorlattalni kell. Nem elég próbákat tartani, de hetenként 2—3 napon órákon keresztül gyakorlatok kell tartani.

Ezek a gyakorlatok 2 részre osztandók: 1) tisztákra, melyekben az ének elemét kéne átvenni, péld. minden lokat a crescendónak a leglassabb pianissimóig. 2) előadandó művek betanulására.

Mindézt átalanságban mondtok s tóvol áll fülünk, hogy a zombori eszínó-egyleti dalárda érintünk, a melyről látuk s hallottuk, hogy nem egy szép hangú tagja van s hallottunk egy contra B-t is. A közhangok jól vannak képviselve. Kirtartás és szorgalom zenei értelemmel párosulva észlelhető volt.

Igaz ugyan, hogy a kar kissé gyenge. Ha ezen hangulattaljes „Imádságom” 3 szor ennyi dalár által lett volna előadva, mennyi élvezetet nyújt vala. És itt Zomborban azt könnyű volna elerni, a hol annyi dalár van.

De hat minék is 3 vagy 4 külön dalegyet? Miért nem egyesülnek ezek? A zene internacionális.

Dalmay Pálud urbólgy a „Szerelem tavasz” című dalt szép hangon énekelte. Paul Kálmán discret eszöz-kísérete mellett. Fajdalom belerontott a vendégülgi szoba-eszög is, melyet folyton hozogattak.

Mihályi Ernő szép magyar dalokkal gyönyörködöttet. A világot meghódított Cavalleria rusticana is szépen lett interpretálva Gaál Ferenc s dr. Horváth Ákos által.

De a tánckedvelő fiatalok már is túrlámenl. Adjuk át tehát nekik a tert.

X. Y. Z.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Ernst Gyula poszonyi ügyvédjelöltet a szabadkai kir. törvényszékhez jogyzóvé nevezte ki.

* **A hadgyakorlatokról.** A f. hó 11-én megtartott tisztí díjlovezést szép idő mellett folyt le a „Sikora”-erdőben a dandár összes tisztikara által. Ott volt Bakonyi ezredes (Pacor altabornagy már a reggeli vonattal elutazott Szegedre) ki a díjlovezést vezette. Az első díj csinos íróasztali készlet melyet Schlittner és é. kir. tüzérfőhadnagy nyert el, második díj elég eszónes dobánykészletet nyerte Kozina Győző huszárszázados, a harmadik díjat, egy csinos tőrre látosított Bakonyi ezredes nyerte. A többi kisebbeszerű díjat — összesen 20 díj — a tisztikar jelesebb ezólvölői nyertek el. A negyedik díjat Schweinitzer százados, az ötödiket Szabó hadnagy nyerte. A díjlovezést befejeztével Bakonyi köszönetet mondott a tisztikarnak s különösen Beosse őrnagynak a lövedé diszes berendezéséért. — A f. hó 12-iki hadgyakorlatról tudósított a következők írta: Nem mint tervezte volt, hanem a Bikár és Fernbach szállás között tartott meg. Érdekes látványt nyújtott az egész dandár tervszerű támadása. A Bikár-szállás egy csapat által volt megszállva, mely a dandár által egy arczban mint oldalról megtámadott, — kellő sikerrel, úgy hogy az ellen kénytelen volt állását elhagyni s Osonolya fele vonulni, mire az üldözésre vonatkozó intézkedések kiadtak, e közben azonban a gyakorlatnak befejezése jelezetett. A gyakorlat d. u. 3/4 óráig tartott.

* **A „Budapesti Hírlap” a zombori fáklyás-menetről.** Valami túlbuzgó riportere a „Budapesti Hírlap”-nak valóságos rém-regényt kombinált össze a f. hó 11-iki lóverseny s az napon megtartott fáklyás-menetről, a melyet azután megfelelő kommentár kíséretében közöztetett a „Budapesti Hírlap” f. hó 12-iki számban. A tudósító szerint a lóverseny Sándor Béla pártihelyi rendeztek volna a végböl, hogy az alkalmával demonstrálnak mellette, adjanak fáklyás-zenet neki s így tűntessenek fölfelé, hogy a kormány el ne ejtsé valahogy. E zerv turvágó dől s most az ellenek vette kezébe az elejtett fonalat s megmutatta, hogy igenis sikerül az nem a főispán, de Szemző István mellett. Kár volt azt a mesét gondolni s még helytelenebb volt közzététetni, mert ferde világlátásban tünteti föl a megyei párt-viszonyokat. Mi legalább nem tudunk róla semmit, hogy a vármegyey vagy zombori kormánypart Sándor Béla fáklyásmenetet akart volna rendezni, sőt meg vagyunk arról győződve, hogy ilyen halva-született ideája itt a legbuzgóbb mamekünknek se lehet. Végre is köztudomású, hogy Bacsmegeyében a kormánypart se igen lelkesedik már Sándor Béla személyért, a mi igen természetes, mert a mint a közölgatási téreru szomoru nevezetességet tett szert s a legzubb szikkasztás és visszaelés az 6 urakodása alatt történt, akként politikai fiasók se képesek pártihelyeket toborozni körüle. A „kormánypart” tehát (nem hiszünk, hogy a jelenlegi viszonyok közt ilyen párt lehetne Bacsmegeyében) nem akart fáklyás-zenet adni így demonstrálni Sándor mellett, de az ellenek se ebből az óltárból rendezte orvatejét szeretett pártelőkének, hanem az egyedül a választók lelkesedéséből s Szemző István személye iránti tisztelt spontán megnyilatkozásából eredt s így semmi szükség nem volt arra, hogy kontra agitátók sarkanyozzák a párt-vezetőt férfait, mert ók elég értésséggel bírnak arra nézve, hogy megérték a nép óhaját és kifejezésre jutassák azt.

* **A hadgyakorlatok előadása.** A hadgyakorlatnak nálunk is egy-két áldozata volt, kik életökkel fizettek meg a magas katonai kiképzés kötelezőségeit munkájuk. Egy honvéd bal-karját roncsolta szét a háta mögött álló baljár vizsgáztalan lövés s szerencse, hogy a puská csak vaktöltéssel volt ellátva s így esztörtés nem állott elő. A szerencsétlen a közös körházban ápolják. Egy másik közönved ügyártúra gyalladás következtében 2—3 napi szenvedés következtében elhalt. Egy harmadik lakásán szivgőrsében hunyt el hirtelen.

* **A zombori fagyasztási egylet, mint szövetkezet,** most már teljesen fel van szerelve, mert e hó 12-én érkeztek meg a még hiányzó gyarmatárak. Különbön már az életbe

léptetése óta nagyon is igénybe lón véve az egylet raktára, mel a ki tagja az egyletnek és már tett bevásárlások, az bizonyára más forrást elelmi ezikket beszerezése nem keres, mivel meggyőződés szerelhetett már az első alkalommal is, hogy a szövetkezet raktárból kiszolgált ezikket kifogásolták, és hogy elsőbűnt és jobbat beszerezni, bárhol, lehetetlen. Minthogy a raktár most már teljesen és minden tekintetben kielégítően van felszerelve, — az a t. tagoknak rendelkezésére bocsátjuk — Hogy minden új vállalkozás kezdete nehézségekkel jár, az mindenképp előt ismert dolog; de nem szabad eszégüdni, mert egy tesztület, melynek élen egy oly ügybuzgó férfi áll, mint a közserzetnek örvendő Ribiczey Adam úr, az egylet igazgatója, kinek farsadhatlan munkálkodása határt nem ismer, — ki minden szabad idejét, sőt késő éjjeli óráit az egylet érdekeinek emelésére feladozza, ki az egylet érdekeit minden oldalról történhető bajoktól óvja — ily tesztületnek virágozna kell. Az egylet virágzása és érdekeinek emelése, igen szép tevékenységet fejt ki az egylet titkárja Barcsi Iván úr is, — ki minden tekintetben segítőkész nyújt az egylet ügybuzgó igazgatójának. Említést érdemel még az egylet raktárosa Riebel Albert úr, mert ha betekintünk az egylet árúdába (raktárba) — ott gyors kezelést, valamint szép és jó ízű készletek berendezést találunk, — mi nevezett raktárosnak különös szakavatottságára és ügyes kezére vall. Most még kívánatos; t. i. hogy az egylet tagok is legyenek valamint az egylet érdekében, ez pedig nem áll sokböl, — tartásuk szem előtt a régi közmondást: „Viribus unitis” — és így biztos és szép jövőnek örvendhet majd, a más sokszor említett szövetkezet.

* **Szabadrán** e hó 25-én huszötöt éves találkozására jönek össze a kik 1867 ben, tehát 25 év előtt a szabadkai fő-gymnáziumban érettségi vizsgálatot tettek. A régi iskolatársak közöl tizenkettő van még életben, 8 pedig időközben meghalt.

* **Hirdetmény.** Minthogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak az ideiglenesen megalakult szerb polgári dandár alapszabályait nem melőztöttot jóváhagyani, az alulírott rendező bizottság tudomására juttatja a n. e. közönségnek, hogy a folyó hó 17-ére hirdetett dal- és táncestélyt a tagokul jelentkeztet énekesek a már közzétett másorra, mint műkedvelők fogják megtartani, s kéri a n. e. közönség becses partfogását. A már kibocsátott beleteli-jegyek érvényesek ezen dal- és táncestélyre. A rendező bizottság.

* **A szabadkai-palicsi villamos vasút** engedélyezése Bohula és társai részére a közlekedésügyi miniszterium által jóváhagyott.

* **Zenta város választott tisztviselőinek** e hó 23-án jár a mandátuma. Ugyan-e napon lesz a részletes tisztújítás, melynek a zentaiak nagy érdeklődéssel néznek elébe.

* **Az ó-szivacsi rendőrzetvezető brutalitása.** Teljesen megbízható forrásból értesítik lapunkat, hogy az ó-szivacsi községi rendőrség vezetője oly botránny önkénylenül jár el hatáskörében, hogy a ki elég szerencsétlenül magára vonni a rendőrzetvezetőlegye haragját, azt eszöz-visszaveri s ily mód rettegésben tartja a község polgárait. Ebbeli vakmerősége annyira megy, hogy az intelligens elemekhez való közeledés feltételeit önmagára nézve úgy szabja meg, hogy a ki valakire haragot visel, 5 azt készségesen megveretni vállalkozik, ha ezzel szíveséget talál. Ez az ember az újvidéki kir. törvényszék által 3 évi börtönrre van elítelve hasonló brutalitás miatt, melyet a kir. tábla is helyben hagyott. Ezt azonban Bacsmegeyében nem szokták kutatni s itt csak akkor csapják el az illyfajta elemeket, ha a hivatalvesztést a bíróság ítélete teszi kötelezővé.

* **A jankováci olvasó-egylet** f. hó 8-án tartott közgyűlése alkalmával elhatározta, hogy az olvasó-egylet 50 éves fennállását f. é. október 19-án tartandó jubileummal ünnepli meg. A jubileumi ünnepély rendezésére pedig egy 15 tagu bizottságot küldötték ki.

* **Hymen.** Csarsch Gábor Palankáról, eljegyezte Spanyol Emma kasszonyt Spanyol József apantini m. kir. főerdész leányát. Kuttina Mór szabadkai főrabbi Janka leánya jegyet váltott Korn Jakab ottani sarkófogóval.

* **Titokzatos zsarolás.** Ifju Jovánovits György ó-becsei lakos már pár hét óta, hogy kapja a névtelen és álnevelé ellátott leveleket, melyben az illető fenyegetésekkel nagyobb pénzösszeget íparkodott zsarolni. Jovánovits végre már megalkotta a folytonos zaklatást — s a névtelen leveleket tudtára adta a csendőrségnek, mely azután szerdán éjjel eszakugyan tetten is érte az illetőt Pilis óra való mészáros személyben, kit nyomban le is tartoztatták és átadták az ottani kir. jászabíroságnak.

* **Tolvajlás a hivatalban.** Adóhátralek fejében lefogott különféle zálogok kerültek árverés alá e hó 9-én az újvidéki városház udvarán, s az alkalmával az árverési szándékok között Schossberger ottani rőös kereskedő is jelen volt, a mit azonban megbánt. A midőn javában folyt az árverés, ismeretlen kezek egy értékes ezüst dobányselemezéjét csezték ki kabátja külső zsebéből.

* **Dohányzókra** nézve igen érdekes hírt vetünk, de különösen azokra lesz jó hatással, a kik a gyöngye dobányt kedvelik. Ausztrália moeasors vidékeiben egy egész ismeretlen palántát fedeztek fel, mely verrokona a regóta ismert dohánynövénynek. Ezt az ausztráliai palántát már dohányszára használják, s az új fajta dohány ize állítólag nem oly kábitó mint a mi dohánynak, mert a nikotin — tartalma alig felényi. Formája a lapura emlékeztetett, de a dohánynál sokkal simább levele van. Ha megszártjuk, vöröses barna lesz, puha és olajos tapintatú. Az új fajta dohány kellő nemestés után a régi fajta dohányt lesz hivatva pótolni. Az angolok máris nagy telepen termelik az új fajta dohányt, melyet nem sokára forgalomba hoznak.

* **Vettük az alábbi gyászhirot:** Fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerősökkel Barjak-taróvits Miklós zombori kir. fogházfegyőző, hosszú szenvedés után, 50 éves korában, szeptember hó 11-én, d. u. 1 1/2 órákor történt gyászot kimutált. A drága halot testi maradványait hefün, szeptember hó 12-én delután 4 órákor fogadják a nagy szerb temetői kapulnában beszenteltetni és azután itt örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1892. évi szeptember hó 11-én. Aldás és béke halmvai felett! Barjak-taróvits Mladen, esese. Barjak-taróvits Mladené szül. Sarovits Mária, sógornője, Barjak-taróvits György, unokaesese. Özv. Barjak-taróvits Miklósné szül. Placsó Mária, neje. Özv. Placsó Demeterné szül. Pisztaróvits Zsófia, anyosa.

* **Szólóoltványok eladása.** Az állami szólótelepeken körülbelül 1 millió darab floszárnak ellenőli amerikai fajta szőlőoltvány van. Ezeket forras eladják. A gyökeres szőlő oltványok és faszoltványok ára ezenként 120 ftt, a sima szőlőoltványoké 60 ftt, megrendelésenként október elsejéig fogad el a m. kir. földmívelésügyi miniszterium.

* **A világ legkisebb hadserege** bizonyára Izland szigetének van, mely babár a dán királyt mint legteljőbb urát ismeri el „mégis az 1874-iki alkotmánya által magának olyau

